

לזכרון עולם

נשמת אמי החשובה

מרת אסתר בילא ע"ה

בת הרה"ח משה אהרן ז"ל

עמוד התווך ונזר המשפחה, רבת פעלים לתורה וחסד,
עזרה לחולים נדכאים וקשיי יום. שם שמים התאהב
על ידה בהליכותיה וישרות דרכה. מסרה נפשה
עבור משפחתה, והקימה דורות ישרים הולכים בדרך
ישראל סבא. נזככה ביסודים וקיבלתן באהבה

נלב"ע ו' טבת תשס"ה.

הונצח על ידי המשפחה שתחיה

תוכן עניינים

פתח דבר א

סימן א ביסוד דין קטמה ובדין קטמה והובערה ה

[שבת ל"ז: סימן רנ"ג סעיף א']

ביאור שיטת רש"י והר"ן ביסוד דין קטמה * ביאור שיטת הרמב"ם ביסוד קטימה * עוד בדעת רש"י, ובדין קטמה והובערה האם הוי להלכה * כשנפל הפח מעל הגז בשבת האם מותר להחזיר הקדירה והפח * כיסוי הגז בפח אם צריך לכסות את כל האש

סימן ב בדין איסור חזרה בשנטל חבירו והניח על קרקע י

[סימן רנ"ג סעיף ב']

ביאור שיטת הרעק"א ויסוד החילוק בין כשעושה מעשה למחשבה * מחלוקת רעק"א והשע"ת אם אדם יכול לאסור מי חבירו לגבי נט"י * מחלוקת מג"א וט"ז אם בלא כונה נפסל המים במלאכה, וישוב דברי הרעק"א * צ"ב בשיטת המג"א הנ"ל * מבואר מחלוקת הרעק"א והשע"ת ומחלק דין חזרה בשבת מדין נט"י

סימן ג בדין חזרה לתוך תנור שבהו גחליו יד

[סימן רנ"ג סעיף ה']

שיטת הכל בו וביאור דבריו * כמה דרכים בביאור דברי הרמ"א בישיבת מתיירן * מחלוקת ביסוד דברי הכל בו * ביאור שיטת הכל בו באופן אחר * ביאור שיטת השו"ע הרב * עוד בשיטת הכל בו * בטעם האיסור בכירה גרופה וקטומה

סימן ד ביאור בדברי הרמ"א כשאומד לגוי לחמם תבשיל שאסור

לאכלו אפי' בצונן יח

[סימן רנ"ג סעיף ה']

שיטת המג"א וביאור דבריו * מחלוקת בשיטת הרמ"א בדבר לח שנצטנן אם יש בו איסור בישול מדאורייתא * סתירה בשיטת הרמ"א וביאור דבריו * ביאור שיטת הרמ"א באופן אחר

סימן ה בדין שמן מאוס שפסול להדלקת נר שבת ובדין הקריבהו

נא לפחתך כא

[סימן רס"ג ס"א. סימן קנ"ד ס"ב]

לענין מה נאמר הקריבהו נא לפחתך * בדין נר שבת שאסור להדליק בשמן

סימן א

ביסוד דין קטמה וזבדין קטמה והובערה

[שבת ל"ז: סימן רנ"ג סעיף א']

גמ': אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן קטמה והובערה משהין עליה חמין שהוחמו כל צרכן ותבשיל שבישל כל צרכו ע"כ, ופרש"י שם בהמשך הגמ' דקטמה וגלי דעתיה דלא ניחא ליה בצימוקי ע"כ

ביאור שיטת רש"י והד"ץ ביסוד דין קטמה

מבואר בדבריו דיסוד הדבר בקטמה היינו גילוי דעת שמגלה בדעתו שלא ניחא ליה בבישול, וכן כתב הרמב"ן שם, סלק דעתיה מחיתוי האש, וכבר קלקלו והסיח דעתו ממנו, משמע שהוא לא מדין היכר אלא משום היסח הדעת. ולכאורה זה נוטה לטעם של גילוי דעת.

והנה שיטת רש"י בפשט המשנה ריש כירה עד שישרוף או עד שיתן את האפר וז"ל (ד"ה עד שישרוף), משום דמוסיף הבל וטעמא פרישנא בפרק דלעיל שמא יחתה בגחלים עכ"ל. והיסוד של מוסיף הבל מצאנו לגבי איסור הטמנה, דאסור להטמין בדבר המוסיף הבל (לד.) וא"כ צ"ב מדוע נקט רש"י כאן לגבי איסור שהייה בפשטות הטעם משום מוסיף הבל.

ובביאור דברי רש"י יש כמה דרכים האם כונתו לאיסור הטמנה או שמדמה את איסור שהיה להטמנה ויש בזה כמה דרכים בראשונים ובאחרונים ועיין פנ"י (ריש פרק כירה) מש"כ בזה ע"ש. עכ"פ מבואר מדברי רש"י הנ"ל היסוד בקטמה וכמו שנתבאר לעיל.

אמנם בר"ן ריש פרק כירה מבואר טעם אחר ביסוד קטימה וז"ל: שם על המשנה והיינו טעמא דבקטימה סגי בכל דהו ובגרופה בעי גרופה גמורה משום דבגרופה אי גרף מקצת גחלים והניח מקצת גחלים אין בנשאות היכר כלל אבל מכיון שנתן אפר על כל הגחלים הא עביד ליה הכירא בכולהו ע"ש.

מבואר בדבריו דיסוד דין קטמה הוי עשית היכר ולא מספיק גילוי דעת לבד כשיטת רש"י, ויסוד ההיכר הוא מה שאין רגילות כן בימות החול, וכיון שעושה היכר שוב לא יחתה. ולכאורה אין תלוי כלל בגילוי דעת אלא בעשיית היכר, ועיין מש"כ לקמן בדעת רש"י הנ"ל, ויסוד דברי הר"ן שהטעם משום היכר מביאו הב"י שם את דברי הר"ן (בד"ה ומש"כ רבינו) שמקשה על רש"י שפירש שקאי המשנה על הטמנה והר"ן דוחה דלאו בהטמנה קאי אלא בשיהוי, ומשום הכי כל שגרופ וקטום דאיכא היכרא שמסלק דעתו, מלחתות בגחלים שרי ע"ש א"כ מבואר דיסוד ההיתר לשיטת הר"ן משום היכר.

ביאור שיטת הרמב"ם ביסוד קטימה

שיטת הרמב"ם יש ליישב כשיטת הר"ן וז"ל לפיכך אם גרף האש או שכיסה אש הכירה באפר וכו' הרי זה מותר לשהות עליה שהרי מסיח דעתו מזה התבשיל ואין גוזרין שמא יחתה באש עכ"ל ועיין בכסף משנה שם דמביא בשם הרמ"ך דמקשה צ"ע וז"ל